

Kulttuurihyvinvointi- suunnitelma

3/2022

RUSKON KUNTA - KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI

Sisällysluettelo

Kulttuurihyvinvointipalvelut	2
Kulttuurihyvinvointipalvelut ikä- ja intressiryhmittäin	3
Lapset ja lapsiperheet	3
Nuoret	4
Nuoret aikuiset	5
Työikäiset	5
Seniorit	5
Erityisryhmät	5
Tilannekatsaus 2021 kulttuuritoiminnasta	7
Liite: Ideoita kulttuuritapahtumiksi ja tempauksiksi	8

Kulttuurihyvinvointipalvelut

Maailman terveysjärjestö WHO:n mukaan taiteilla voidaan saada aikaan merkittäviä tuloksia sairauksien ennaltaehkäisyssä, terveyden edistämisessä, sairauksien hoidossa ja niiden hallinnassa. Lääkäriliitto Duodecimien mukaan Kulttuurin harrastaminen vaikuttaa terveyteen, hyvinvointiin ja elinikään merkittävästi.

Kulttuuriin osallistuminen ja taiteen menetelmät ehkäisevät tutkitusti syrjäytymistä, tuottavat kuulluksi ja osalliseksi tulemisen kokemuksia sekä lisäävät elämänlaatua koetun terveydentilan parantuessa. Kulttuuriin osallisuus, kulttuuriharrastukset ja kulttuurin menetelmät kehittävät ongelmanratkaisukykyä, tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä lisäävät itsetuntemusta ja parantavat itsetuntoa. Sairaanhoidossa sairauksista ja operaatioista toipuminen on nopeutunut, ja mm. pitkäaikaissairaiden lääkitystä on voitu vähentää.

Kulttuurihyvinvoinnilla tarkoitetaan tavallisimmin taiteen ja kulttuurin terveyttä ja hyvinvointia tuottavia vaikutuksia. Lähtökohtana on ihmisen oma kokemus siitä, että kulttuuri ja taide lisäävät hänen hyvinvointiaan tai ovat yhteydessä siihen. Kulttuurihyvinvointi perustuu henkilökohtaiseen taidesuhteeseen ja liittyy yksilön koko elinkaareen.

Kulttuurihyvinvointipalvelu on palveluna yleensä vakiintunut ja testattu. Keskeisiä kulttuurihyvinvointipalveluiden toteuttajia ovat kasvatusalan, kulttuurialan sekä sote-alan ammattilaiset.

Kulttuuripalveluilla on yhteys kunnan veto- ja pitovoimaan sekä mahdollisesti myös matkailuun. Tavoitteena on, että kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi Ruskolla on vakiintuneiden sote- ja vapaa-aikapalveluiden lisäksi kulttuurihyvinvointipalveluita. Palveluiden roolin merkitys korostuu hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa 2023. Tuloksellisesti järjestetyt kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut kasvattavat kunnille maksettavan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosaa eli HYTE-kerrointa, käytännössä siis kunnalle suoritettavien valtionosuuksien määrää. Kulttuurihyvinvointisuunnitelma yhdessä yhdistysavustusjärjestelmän kanssa tarjoaa monipuolisia osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia kulttuurin keinoin. Kulttuurityö on myös osallisuus- ja yhdenvertaisuustyötä.

Oheinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma on osin keskeneräinen: se on luettava kokeiltavissa olevien mahdollisuuksien karttana pikemmin kuin toimenpiteisiin pakottavana raamina. Tarkoituksena on, että suunnitelmaa tarkennetaan siitä saatujen palvelukokemusten sekä kuntalaisten ajankohtaisen hyvinvoinnin myötä säännöllisesti.

Suunnitelman lähtökohtana on ollut, että palveluita tuotetaan verkosto-organisaationa. Yksin ei voi saada aikaan kaikkea, mutta yhdessä toiminta on parhaimmillaan vaikuttavaa ja tuloksellista. Se edellyttää kuitenkin vielä poikkialaista neuvonpitoa, kuulemista sekä yhteisymmärrystä taloudellisesta toteuttamisesta. Kulttuuripalveluiden suunnittelussa on eduksi myös hyödyntää suoraa demokratiaa mm. Otakantaa.fi -palvelun avulla. Hyviä tiedonlähteitä työhön ovat hyvinvointisuunnitelma ja -ryhmä sekä kansalliset tilastot. Palveluita suunniteltaessa voi olla pyrkiä kehittämään ennaltaehkäiseviä palveluita negatiivisiin kehitystrendeihin ja vahvistaa positiivisia.

Kulttuurin vaikutuksia

Kulttuuriin osallisen

- Ongelmanratkaisukyky kehittyy
- Itsetunto kohenee
- Ilmaisutaidot parantuvat
- Kyky eritellä tunteita terävöityy
- Yhteisölliset taidot parantuvat
- Kuulluksi ja osalliseksi tulemisen kokemukset lisääntyvät
- Koettu terveydentila kohenee

Kulttuurihyvinvointipalvelut ikä- ja intressiryhmittäin

Kenelle	Tavoite	Mitä, Palvelu	Missä, Sijainti	Kuka tekee	Rahoitus
Lapset ja lapsiperheet					
<p>Kouluterveyskyselyn, nuorisotilastojen sekä sotkanetin tilastojen mukaan lapset ja nuoret tulevat kuulluiksi ja arvostetuiksi, he voivat keskustella ja vaikuttaa koulutyöhön, ovat hyväkuntoisia, käyttävät päihteitä vähän mutta polttavat sähkö tupakkaa useammin kuin nuoret maassa keskimäärin.</p> <p>Ruskon nuoret nukkuvat hyvin, harrastavat kulttuuria ja ovat jonkin verran muuta maata enemmän ylipainoisia. Terveystilalla, koulukuraattorilla ja -psykologilla käydään muuta maata ahkerammin. Oppilaista maan keskiarvoa aavistuksen suurempi osuus koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. N. 10% ilmoitti, ettei ole yhtään läheistä ystävää. Seksuaaliväkivallan kokemuksia oli 8.-9. -luokkalaisilla muuta maata enemmän</p> <p>Kulttuuriin kuntalaiskyselyn vastauksissa lastenkulttuuripalveluiksi toivottiin eniten lastenkonsertti- ja -teatteriesityksiä; värikylpyjä; ohjattuja soitinkokeiluita; muskaritoimintaa, laulattamista ja loruttelua (tanssia); sirkusesityksiä; drive-in -leffoja; kirjaston viikonloppuaukioloa; kirjaston teemailtoja esim. Halloween sekä moniaistista satutuokiota.</p>					
<p>Ilonaiheita</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koulukiusaamista vähän. • Opettajat ovat kiinnostuneita oppilaiden kuulumisista sekä rohkaisevat mielipiteen ilmaisuun. • Koululounasta syö Ruskolla suurempi määrä oppilaita kuin verokkikunnissa ja koko maassa. • Oppilaiden fyysinen toimintakyky keskitasoa. • Lastenpsykiatrian erikoissairaanhoidon käyntien määrä vähentynyt. 					
<p>Huolenaiheita</p> <p>Elämänsä tyytyväisten nuorten osuus on laskenut Ruskolla ja koko maassa samaan Huolenaiheita tahtiin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oman terveydentilansa kokeneiden määrä muuta maata suurempi. • Ylipainoisten osuus yli koko maan tason. • Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus selvässä kasvussa. • Niiden, joilla ei ole yhtään hyvää kaveria, määrä 2-kertaistunut. • Vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa kokeneiden osuus kasvanut. • Kodin ulkopuolelle sijoitettujen ja kiireellisesti sijoitettujen lasten osuus on kaksinkertaistunut. 					
Lapset	<p>Luodaan pohja henkilökohtaiselle taidesuhteelle</p> <p>Tuetaan valmiuksia taiteen ja kulttuurin elinikäiseen harrastamisen</p> <p>Kunnassa on kulttuurikasvatussuunnitelma, jonka kautta varhaiskasvatukseen osallistuville ja peruskoulua käyville taiteen ja kulttuurin lajit tulevat tutuiksi.</p>	<p>Kulttuurikasvatussuunnitelman sisällöt:</p> <p>Musiikillinen, sanallinen ja kehollinen ilmaisu</p> <p>Nukketeatteri</p> <p>Sanataide ja kirjallisuus</p> <p>Näyttämötaide ja sirkus</p> <p>Tanssi ja liike</p> <p>Musiikki</p> <p>Kotiseutu ja historia</p> <p>Kuva- ja mediataide</p> <p>Elokuva</p> <p>Luova työ ammattina</p>	<p>Varhaiskasvatus, perusopetus, kunnan alue, vapaa-aikatilat, lähiseudun museot</p>	<p>Varhaiskasvatus</p> <p>Perusopetus</p> <p>Kirjasto- ja kulttuuritoimi</p> <p>Ostopalvelut</p>	<p>Rahoitus poikkialaisesti, mistä on sovittava vielä erikseen.</p>
Lapset	<p>Tuetaan lapsen ja vanhemman varhaista vuorovaikutusta</p> <p>Musiikillisten elämysten, valmiuksien ja taitojen luominen ja kehittäminen</p>	<p>Musikkileikkikoulu</p> <p>vauvamuskari</p> <p>perhemuskari</p> <p>soitinkaruselli</p>	<p>Vapaa-aikatilat, Ruskotalo</p> <p>Koulujen musiikkiluokat</p>	<p>Ostopalvelu</p> <p>Kumppanuussopimus</p>	<p>käyttötalous + osallistumismaksu</p>
		<p>Värikylvyt</p>	<p>Kunnan vapaa-aikatila tai muu tarkoitukseen sopiva tila kunnassa</p>	<p>Ostopalvelu</p> <p>Kumppanuussopimus</p>	<p>käyttötalous + osallistumismaksu</p>
	<p>Lapsi – vanhempi vuorovaikutussuhteen vahvistaminen</p>	<p>Perhesirkus¹</p>	<p>Soveltuva vapaa-aikatila</p> <p>Mahdollisesti hakeutuva toiminta</p>	<p>Ostopalvelu</p> <p>Kumppanuussopimus</p>	<p>Käyttötalous</p>
Lapset ja perheet	<p>Tuetaan mahdollisuuksia yhteisölliseen ja osallistavaan kulttuuritoimintaan</p> <p>Kunnassa järjestetään tempauksia</p>	<p>Perhepapahtumat ja tempaukset</p> <p>lastenteatteri</p>	<p>Kunnassa vapaa-ajalla</p>	<p>Kunta, vapaaehtoiset ja muut palveluntuottajat</p> <p>Kumppanuussopimukset</p> <p>Avustettava yhdistystoiminta</p> <p>Ostopalvelu, mahd. järjestöyhteistyö,</p> <p>Harrastamisen mallin kerhot</p>	<p>käyttötalous + osallistumismaksu osaan</p> <p>käyttötalous + osallistumismaksu, mahd. hankerahoitus</p>
Lapset ja perheet	<p>Neuvolasta saa tietoa lukemisen ja kulttuurin hyödyistä lapsen eri kehitysvaiheissa</p>	<p>Neuvolatietoiskut</p>	<p>Neuvolan toimipisteet</p>	<p>Kirjasto- ja kulttuuritoimi, lastenkirjastovastaavat / sote / hyvinvointialue</p>	
Lapset ja perheet		<p>Kirjalahja synnyttävälle perheille</p>		<p>Järjestöt esim. Rotary / Lions</p> <p>Kirjastotoimi</p>	
Lapset ja perheet		<p>Neuvolan kirjakassit</p>			

Lapset ja perheet		Kirjaston teemasalkut nepsy satu		Kirjasto- ja kulttuuritoimi, lastenkirjastovastaavat	
Lapset ja perheet		3.-4. sektorin toiminta			
Lapset ja perheet		Päiväkodin satulaatikot lastaan noutaville vanhemmille - iltasatukirjat – ota ja jätä - periaatteella		Kirjastotoimi	
Lapset ja perheet		Taidetoiminta vastaanottoiloissa		Hyvinvointialue	
Lapset ja perheet		Harrastelähete tai vähintään kulttuurilähete matalankynnyksen kuntatoimintaan, esim. kirjaston satutuokioihin, MLL:n perhekahvilaan tai muskariin		Hyvinvointialue Vaski-kirjastot Järjestöjen paikallisjaostot	
Kulttuurikaveri- ja kulttuuriperhetoiminta				Vapaaehtoistyö Avustettava yhdistystoiminta	
Lapset ja nuoret		Kouluterveydestä tiedotusta ja ohjausta Harrastamisen Suomen Mallin kerhoihin		Hyvinvointialue / Raisio sote Koulutoimi Kulttuuritoimi	

Nuoret.

Tilastojen mukaan päihteiden käyttöä, häiriöilmiöitä ja ongelmia on vähemmän kuin maassa keskimäärin, kuitenkin terveydenhoitajalla, koulukuraattorilla ja -psykologilla käydään muuta maata merkittävästi enemmän.

Ilonaiheita

- Huolta herättävä päihteiden tai tupakka - ja nikotiiniutuotteiden käyttö tai rahapelaaminen oli vähentynyt 8. ja 9. luokan oppilailla. • Ruskolla päivittäin tupakoivien osuus (0,7 %) oli Varsinais -Suomen matalin. • Koulussa tai koulumatkalla tapahtuneet nuorten tapaturmat ovat vähentyneet. • Alaikäisten rikoksiin syyllisiksi epäiltyjen määrä on laskenut. • Nuortenspsykiatrian erikoissairaanhoidon käyntien määrä vähentynyt.

Huolenaiheita

- Koulu-uupuneiden määrän kasvu huolestuttavaa. • Terveystilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien osuus on kasvanut. • Koulukiusattuna olleiden määrä oli kasvanut mutta alle koko maan tason. • Liikuntaa harrastavien määrä alhainen. • Arjessa tietoa kannabiskokeiluista ja nuuskankäytön lisääntymisestä. • 18–20-vuotiaiden kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus on korkea.

Nuoret	Tuetaan mahdollisuuksia yhteisölliseen ja osallistavaan kulttuuritoimintaan	Elokuvalisenssi – spontaania ja säännöllisen epäsäännöllistä elokuvakerhotoimintaa	Ruskotalolla, vapaa-aika	kulttuuri + nuorisosta ostaa lisenssin laitteet käyttötaloudesta vapaaehtoistyö.fi -kautta	Käyttötalous: kulttuuritoimesta elokuvalisenssi, esittäminen vapaaehtoistyönä, laitteet investointina
Nuoret	Tuetaan ongelmanratkaisukyvyyn kehittämistä vapaa-aikatoimena	Maker -toiminta (eli värkkäämöt)	Nuorisotiloilla, Ruskotalolla, kirjastoissa, koulupäivän ohessa harrastustoimintana	Voidaan vuokrata Verke.orgilta paketteja hintaan 10€ / kausi Osallistavasti, nuoret	Käyttötalous, myös vuokraus mahd. Mahd. hanketoiminta tai investointi
Nuoret	Elämän eväät: tuetaan resilienssin, itsetunnon ja -ilmaisun kehittämistä sekä kykyä kuvitella mahdollisia tulevaisuuksia	Luovan toiminnan ryhmä / harrastuskerho Nuorisoteatteri		Harrastamisen Suomen mallin toimintana / kulttuurinen nuorisotyö, nuorisotoimi / kulttuuritoimi Yhdistysyhteistyö	Käyttötalous Hanke- ja omarahoitus Yhdistysavustukset
Nuoret	Tuetaan ongelmanratkaisukyvyyn kehittämistä vapaa-aikatoimena	Pelikoodauskerho		Harrastamisen Suomen mallin toimintana	Hanke- ja omarahoitus
Nuoret	Eri lukutaitojen vahvistaminen Hyvä lukutaito vahvistaa nuoren valmiuksia toimia yhteiskunnassa	Kirjaston koulu – kirjasto ja mediakasvatussuunnitelman mukaiset yhteistyötöimet varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen kanssa Nuorten lukupiiri		Kirjasto- ja kulttuuritoimi	Kirjasto- ja kulttuuritoimen käyttötalous

Nuoret aikuiset

[hyvinvoinnin kuvaus tarkentuu]

Nuoret aikuiset	Eri lukutaitojen vahvistaminen Hyvä lukutaito vahvistaa nuoren valmiuksia toimia yhteiskunnassa	nuorten aikuisten lukupiiri			
	Tuetaan osallisuutta kulttuuripalveluiden avulla	Kulttuurikaveri- ja kulttuuriperhetoiminta			

Työkäiset

Ilonaiheita

• Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien osuus säilynyt matalalla tasolla. • Vaikeasti työllistyvien osuus eli ns. rakennetyöttömyys on Ruskolla erityisen alhaista verrattuna koko maahan. • Pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta on Ruskolla vähentynyt ja on pieni verrattuna koko maahan. • Työkyvyttömyyseläkettä saavien määrä on pieni. • Äänestysaktiivisuus oli korkeampaa kuin muualla.

Huolenaiheita

• Lääkärikäyntien määrä oli koko maahan verrattuna korkealla tasolla. • Yli 10 kertaa terveyskeskuslääkärin vastaanotolla käyneitä oli paljon. • Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16–24- vuotiaiden nuorten osuus kaksinkertaistunut. • Päihteiden vuoksi vuodeosastoilla hoidettujen määrä oli kasvanut. • Rikosten määrä on Ruskolla lisääntynyt (ml. 18–20-vuotiaiden syyllisiksi epäiltyjen määrä).

Työkäiset,		Yhteiskunnallinen keskusteluryhmä	verkossa, vapaa-aikatoimissa, kirjastossa	kirjastotoimi hanketoiminta	Omarahoitus + hankerahoitus
Työkäiset	Yksinäisyyden vähentäminen	Kulttuurikaveritoiminta		Vapaaehtoistyö Järjestöt	Yhdistysavustukset
Työkäiset		Kansalaisopiston kurssitarjonta	Kunnassa, lähikunnissa ja verkossa		Käyttötalous (oma kp)
Työkäiset		Perhetapahtumat ja muut kulttuuritapahtumat			Yleinen kulttuuritoimi Yhdistysavustukset
Työkäiset		Näyttelytoiminta		kirjastotoimi	
Työkäiset	Eri maailmojen kohtaaminen	Välittäjätoiminta	Kunnassa, sektorien yhdyspinoilla	kulttuuritoimi hankkii	Käyttötalous

Seniorit

Ilonaiheita

• Ruskolla on vähän yksin asuvia ikäihmisiä. • Kotona asuvien ikäihmisten määrä on korkeampi kuin muualla. • Äänestysaktiivisuus oli korkeampaa kuin muualla.

Huolenaiheita

Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvanut. Muistisairauksien määrä kasvanut kuten muuallakin. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot Ruskolla lisääntyneet.

Ikäihmiset	Parannetaan kulttuurin saavutettavuutta	Kirjaston kotipalvelu		Kirjasto, vapaaehtoiset, avustettava yhdistystoiminta, vapaaehtoistyö	
Ikäihmiset	Lisätään tasapainoharjoituksia mielekkäin kulttuurikeinoin	Mummodisco	Vapaa-aikatilat, palvelutalot, Ruskotalo	Kirjasto, avustettava yhdistystoiminta, vapaaehtoistyö	
Ikäihmiset	Yksinäisyyden torjunta	Kulttuurikaveritoiminta Paikalliset kulttuuriluotsit			
Ikäihmiset	Yksinäisyyden torjunta	Kansalaisopiston kurssitarjonta			Käyttötalous (oma kp)

Työkäiset ja ikäihmiset	Yleinen tietoisuus luovan toiminnan ennaltaehkäisevistä vaikutuksista kasvaa	Koulutus luovan toiminnan järjestämisestä omassa ryhmässä Kohdennettu some -mainonta		Seutuyhteistyö Kulttuuritoimi	Yhdistysavustukset Kulttuurin käyttötalous
-------------------------	--	---	--	-------------------------------	--

Erityisryhmät

[hyvinvoinnin kuvaus tarkentuu]

Työhyvinvointi: kunnan työntekijät	Työhyvinvoinnin tukeminen kulttuurin keinoin	Osallistava drama esim. muutoksen tukena Liikunta- ja kulttuuriseteli	Kunnassa	Hyvinvointitoimiala	Käyttötalous Hanke/ omarahoitus Hallinto järjestänyt
Erytisryhmät muistisairaat	Kulttuurin terveysvaikutukset	Musiikilla muistoihin & muistikahvila -toiminta Muu tapahtumatoiminta	Kirjastoja suositellaan matalankynnyksen tiloina muistikahviloiden paikoiksi. Mahdollista myös muissa vapaa-aikataloissa kuten Ruskotalolla / Jokikummussa	Sairaanhoitopiiri VSSHP:n palveluiden osin mahdollisesti hyvinvointialue järjestöyhteistyö ja avustettava toiminta	
Lapset ja perheet, autismitiloin häiriöt	Hakeutuvaa ja haettavaa, soveltavaa kulttuuria	Kirjaston teemasalkut, mm. nepsy -salkku	Kunnassa	Kirjastotoimi Järjestöt	Käyttötalous
Erytisryhmät palveluasuminen	Viriketoiminnan lisäksi on elävän musiikin esityksiä ja teatteria tarjotaan säännöllisesti. Koostetaan esitysaikataulu kausittain. Yhteisötaiteilija	Musiikki- ja teatteriesitykset Yhteisötaiteilija / taiteilijaresidenssi	Maunut, Jokikumpu	Kulttuuripalvelut Järjestöt Hyvinvointialue / sote	Hankerahoitus ja omarahoitusosuus Hyvinvointialue + kirjasto- ja kulttuuritoimi Yhdistysavustukset
Työkäiset, uupuneet	Tiedostetaan kulttuuriympäristön ja luonnon terveysvaikutukset paikallisesti ja niitä osataan hyödyntää	Kulttuurilähete luontoretelle Liikuntaneuvonta	Kansallispuisto sekä virkistysalueet	Kumppanuussopimus / ostopalvelu	Yleinen kulttuuritoimi / Hanke
Erytisryhmät Mielenterveyspotilaat	Kulttuurin terveyshyödyt, osallisuus	Lainattavat näyttelykortit, mahdollisesti Museokortti tvs. lainattava tai yksilöllinen Lukupiiri		Kulttuuritoimi Seutuyhteistyö Kirjasto Sote Järjestöt	Yleinen kulttuuritoimi Hanke Yhdistysavustukset Kirjasto / sote
Kulttuurikaveritoiminta	Kulttuurin terveyshyödyt, osallisuus, yksinäisyyden vähentäminen			Hyvinvointitoimiala Järjestöt Seutuyhteistyö	Yhdistysavustukset
Erytisryhmät Vaikea taloudellinen tilanne	Kavennetaan eroja kulttuurin saavutettavuudessa	Kaikukortti -käytäntö		Hyvinvointitoimiala, kirjasto- ja kulttuuripalvelut	Yleinen kulttuuritoimi, käyttötalous

¹ Kulttuuriläheteellä neuvolasta

Keskeiset tiedonlähteet

Tilannekatsaus 2021 kulttuuritoiminnasta

- Varhaisiän musiikkikasvatus: tarjontaa laajennettu
  - laulu-suzukikoulu
  - perhemuskari
  - vauvamuskari
  - soitinkokeilut
- Drive-in -esitykset, (Rusko-päivien yhteydessä)
- Lastenteatteriesitys, (Rusko-päivien yhteydessä)
- Jazz-joulukonsertti
- Elokuvien esityslisenssi Ruskotalolla
- konservatorion oppilaspaikat

Korona-aikana tapahtumia ei ole voinut viranomaisten asettamien rajoitusten vuoksi järjestää koko vuotta. Mahdollisesti samasta syystä yleinen kiinnostus varhaisiän musiikkikasvatukseen on ollut vähäistä.

Selvityksessä, mutta keskeytynyt koronan vuoksi:

- kulttuurilähete perhesirkukseen
- elävää musiikkia hoitokoteihin

Liite: Ideapankki suunnitelmasisällöiksi sekä kulttuuritapahtumiksi ja tempauksiksi

esim. 3-4. sektorin itsenäisesti tai yhteistyössä
järjestämänä tuettavaa toimintaa
kulttuuritoiminnaksi rikastamaan yleistä
kulttuuritarjontaa

Diasatutuokiot
Drive-in -elokuvat
Fortnite -ilta
Frisbeegolf -kurssi
Galleriat – Ruskotalo - näyteikkunat
Hohtobileet lumikoneella
Ideoi ratkaisu ympäristön epäkohtaan
Jättisaippuakuplia
Kansalaisopiston lyhyt- tai viikonloppukurssit

- Ikebana
- Kasvivärjäyskurssi
- Kielikurssikokeilut
- Korinpunonta
- Kotiseutukävely / hautausmaakävely /
muinaisjäännöskävely
- Kotisirkus verkossa
- Kuosisuunnittelu
- Maistuvaa kotiruokaa
- Paritanssit tutuksi
- Savityöt
- Seniorisirkus
- Tonttukurssit
- Tähtitaivas ja kuu
- Yhteiskunnallinen keskusteluryhmä

Karkkipaja
Kepparirata
Kielikurssikokeilut
Koulujen teemaviikot

- aikakauslehtiviikko loka-marraskuussa
- elokuvaviikot lokakuussa

Koulujen elokuvaviikot
Köysirata
Kulttuurikaverikerho – lähdetään yhdessä
näyttelyihin
Kuntoiluneliveto – kävelysauvoin ruskassa

Museokortti mielenterveysongelmallisille
Luova lava lapselle
Luovan toiminnan kerho (laulua, liikettä, maalausta)

Mummodisco
Narunveto
Nintendo Switch -turnaus
Nuorten ja ikäihmisten yhteinen ulkoilu
Paikallisruokatemppaukset läheiselle
Palikkateatteri -menetelmä nuorisopsykiatriassa
Perhetreenit
Poniratsastus ja maalauspopparipaja
Rantabileet, värikoneita ja disko
Runoillat, toiverunoilta
Runoraati
Studia generalia:

Miten kohdata muistisairas ihminen
Puutarhahistoriaa

Suomalainen puutarha eri vuosikymmeninä

Taidekioski -konsepti; Taide kuuluu kaikille
Taideleiri: maalausta, tanssia
Taidetestaajat
Taiteen sulattamo

- kiertää ja hakeutuu

Tarinateatterileiri
Temppurata
Valoviikot ja -sillat, -kuuset
Vuorovaikutteinen nukketeatteri

- karavaani, asuntovaunu näyttämönä
- tunnetaidot

Värikylpy